

KIRJALLINEN KYSYMYS 342/2003 vp

Turkistarhauskujen torjuminen

Eduskunnan puhemiehelle

Kokkolassa turkistarhaan tehty isku, jossa 7 000 minkkiä päästettiin luontoon, osoittaa suurta piittaamattomuutta yhteiskuntajärjestelmää, laillista elinkeinoa ja luontoa kohtaan. Tämä isku ja äskettäin saatu tieto lukuisten suomalaisaktivistien osallistumisesta Hollannissa tehtyyn laajaan iskuun kertovat huolestuttavasti piittaamattomuuden lisääntymisestä. Tekijät on saatava entistä tehokkaammin vastaamaan teoistaan. Suomessa epätavallisen, mutta nykypäivänä yleistyneen toimintakulttuurin katkaisemiseksi sekä aktivistien vastuuttoman ja laittoman toiminnan lopetta-

miseksi on viranomaisilta edellytettävä nyt voimakkaita toimenpiteitä, kuten rangaistusten koventamista ja lisäresursseja valvontatyöhön.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin pikaisiin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä turkistarhaajien elinkeinorauhan turvaamiseksi ja aktivistien laittoman toiminnan lopettamiseksi?

Helsingissä 23 päivänä syyskuuta 2003

Bjarne Kallis /kd
Paula Risikko /kok
Harry Wallin /sd
Nils-Anders Granvik /r
Jukka Vihriälä /kesk

Mari Kiviniemi /kesk
Mika Lintilä /kesk
Susanna Haapoja /kesk
Raimo Vistbacka /ps
Petri Salo /kok

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi kansanedustaja Bjarne Kalliksen /kd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 342/2003 vp:

Mihin pikaisiin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä turkistarhaajien elinkeinorauhan turvaamiseksi ja aktivistien laitoman toiminnan lopettamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän kunnioittavasti seuraavaa:

Olen samaa mieltä kirjallisen kysymyksen allekirjoittajien kanssa siitä, että Kokkolassa turkistarhaan tehty isku, jossa 7 800 minkkiä päästettiin luontoon, osoittaa tekijöiltään suurta piittaamattomuutta niin yhteiskuntajärjestelmää, laillista elinkeinotoimintaa kuin luontoakin kohtaan. Edelleen olen samaa mieltä allekirjoittajien kanssa siitä, että viestit maailmalta kertovat huolestuttavasti piittaamattomuuden lisääntymisestä sekä tällaisen rikollisen toiminnan kansainvälisyydestä.

Sisäasiainministeriössä on tiedostettu ilmiön vakavuus. Laittomaan eläinaktivismiin liittyy järjestäytyneeseen rikollisuuteen viittaavia piirteitä. Toimijat pyrkivät suunnitelmallisesti ja järjestäytyneesti Suomessa laillisen elinkeinon lakauttamiseen aiheuttamalla suuria taloudellisia tai henkisiä vahinkoja elinkeinon harjoittajille ja heidän lähipiirilleen.

Rikosten ennalta estäminen ja selvittäminen edellyttää sitä, että poliisilla on oltava käytössään henkilöresurssien lisäksi myös toimiva lainsäädäntö. Esitutkinta- ja pakkokeinolakien 1.1.2004 voimaan tulevien muutosten yhteydes-

sä uudistetaan pakkokeinolain telekuuntelun edellytyksiä koskevaa säännöstä. Uudistetun säännöksen nojalla poliisilla on oikeus telekuuntelun suorittamiseen myös, mikäli henkilöä on syytä epäillä törkeästä vahingonteosta, mikä nykyisen lain mukaan ei ole mahdollista. Pakkokeinolain muutosten yhteydessä pakkokeinojen käytön edellytyksenä olevan epäilyn todennäköisyyden kynnyksiä lasketaan ylipäätään. Lain muutosten myötä poliisin mahdollisuudet tutkia ja torjua kuvatuista rikollisuudesta parantuvat.

Kokkolan tapahtumaa käsiteltiin johtamassani sisäasiainministeriön turvallisuusasiain johtoryhmässä, jonka käsittelyn seurauksena poliisin ylijohdosta kehotti Länsi-Suomen läänin poliisin lääninjohtoa huolehtimaan eri puolella Suomea tapahtuvien eläinsuojelun nimissä tehtyjen rikosten tutkinnan yhteensovittamisesta ja rikostiedustelutiedon keräämisestä ja analysoimisesta. Länsi-Suomen läänin poliisin lääninjohto on määritellyt toiminnan tavoitteeksi selvittää turkistarhaelinkeinoa vastaan kohdistuvaa ilmiötä, selvittää sen taustalla olevat tahot ja henkilöt tarkoituksena vastaisuudessa estää iskut ennalta sekä saattaa syytteeseen iskujen tekijät ja teettäjät. Poliisi on keskittänyt turkistarhauskujen tutkinnan projektityyppisesti Länsi-Suomen läänin alueelle, koska tarhauselinkeinoa harjoitetaan erityisesti kyseisellä alueella.

Sisäasiainministeriön linjauksen taustalla on se, että tämän kaltaisia suunnitelmallisia rikoksia ei kyetä estämään ja selvittämään vain yhden poliisiyksikön voimin, vaan poliisiyksiköiden yhteisiä tutkintaryhmiä muodostetaan kulloisenkin rikoskokonaisuuden vaatimalla tavalla. Poliisin yksiköiden kiinteällä ja saumattomalla yhteistyöllä kyetään rikosilmiötä analysoimaan kokonaisvaltaisesti riittävän kokonaiskuvan saami-

seksi, kyetään keskittämään riittävästi tutkintaresursseja tapahtuneiden rikosten tutkintaan sekä hyödyntämään poliisin valtakunnallinen, alueellinen ja paikallinen osaaminen.

Tällainen jatkuva yksittäisiin elinkeinoharjoittajiin kohdistuva suunnitelmallinen rikollinen toiminta edellyttää myös turkistarhayrittäjien ja poliisin aktiivista yhteistyötä rikosten ennalta estämiseksi. Poliisi on jo usean vuoden ajan opas-

tanut turkistarhaajia teknisten suojaus- ja varoitustajärjestelmien käyttöönotossa sekä vartiointin järjestämisessä. Poliisin ja turkistarhaajien yhdessä suunnittelema ennalta estävä työ on osoittautunut tehokkaaksi keinoksi vähentää tarhoihin kohdistuvia iskuja. Näin toimimalla on kyetty parantamaan sekä tarhauselinkeinoon liittyvän omaisuuden suojaa että yrittäjäperheen turvallisuutta.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 2003

Sisäasiainministeri Kari Rajamäki

Till riksdagens talman

I det syfte 27 § riksdagens arbetsordning anger har Ni, Herr talman, till behöriga medlem av statsrådet översänt följande av riksdagsledamot Bjarne Kallis /kd m.fl. undertecknade skriftliga spörsmål SS 342/2003 rd:

Vilka brådskande åtgärder ämnar regeringens vidta för att garantera pälsfarmarnas arbetsro och för att få slut på aktivisternas illegala verksamhet?

Som svar på detta spörsmål får jag vördsamt anföra följande:

Jag håller med dem som undertecknat det skriftliga spörsmålet om att räden mot pälsfarmen i Karleby där 7 800 minkar släpptes ut i naturen visar på en stor likgiltighet hos gärningsmännen såväl mot samhällssystemet, laglig näringsverksamhet som mot naturen. Jag håller också med undertecknarna om att underrättelser som når oss från andra delar av världen på ett oroande sätt vittnar om att likgiltigheten ökar och att denna typ av kriminell verksamhet internationaliseras.

Vid inrikesministeriet är man medveten om fenomenets allvar. Illegal djuraktivism bär drag av organiserad brottslighet. Aktörerna försöker systematiskt och organiserat få till stånd en nedläggning av en laglig näring i Finland genom att orsaka näringsidkarna och deras närmaste krets stora ekonomiska eller psykiska skador.

För att brotten skall kunna förebyggas och klaras upp förutsätts att polisen har tillgång förutom till personresurser också till en fungerande lagstiftning. I samband med de ändringar som träder i kraft i förundersöknings- och tvångsmedelslagarna 1.1.2004 revideras bestämmelserna om förutsättningarna för teleavlyssning i tvångsmedelslagen. Med stöd av de reviderade bestämmel-

serna har polisen rätt till teleavlyssning också om det finns skäl att misstänka en person för grov skadegörelse, vilket inte är möjligt enligt gällande lag. I samband med ändringarna i tvångsmedelslagen sänks tröskeln överlag för misstanke på sannolika skäl, vilket utgör förutsättningen för att tvångsmedel skall kunna tillgripas. I och med lagändringarna kommer polisens möjligheter att undersöka och bekämpa brottslighet av beskrivet slag att förbättras.

Incidenten i Karleby behandlades under min ledning i inrikesministeriets ledningsgrupp för säkerhetsfrågor och till följd av behandlingen uppmanade polisens högsta ledning länsledningen för polisen i Västra Finlands län att sörja för att undersökningen av brott som på olika håll i Finland begåtts i djurskyddets namn samordnas och att kriminalunderrättelseinformation samlas in och analyseras. Länsledningen för polisen i Västra Finlands län har som mål för verksamheten att klarlägga fenomenet med räder mot pälsdjursnäringen, klarlägga vilka grupperingar och personer som står bakom dem i syfte att i fortsättningen kunna förebygga räden samt åtala gärningsmännen och de som står bakom dem. Polisen har på projektbasis koncentrerat undersökningen av pälsfarmsräden till Västra Finlands län, eftersom det är där som pälsdjursnäringen i synnerhet bedrivs.

Inrikesministeriets strategi bottnar i att systematiska brott av det här slaget inte kan förhindras och klaras upp av endast en polisenhet, utan gemensamma undersökningsgrupper för polis enheterna bildas utifrån vad den aktuella brottsligheten kräver. Tack vare ett fast och smidigt samarbete mellan polis enheterna kan man analysera brottsfenomen på ett övergripande sätt för att få en tillräcklig helhetsbild, koncentrera tillräckligt

med undersökningsresurser till undersökningen av brott samt dra nytta av polisens riksomfattande, regionala och lokala kunnande.

En sådan här fortgående systematiskt brottslig verksamhet som drabbar enskilda näringsidkare kräver också ett aktivt samarbete mellan pälsdjursfarmarna och polisen för att brotten skall kunna förebyggas. Polisen har redan under flera

års tid gett pälsfarmarna råd om skydds- och varningssystem samt bevakning. Det förebyggande arbete som polisen och pälsfarmarna tillsammans planerar har visat sig vara ett effektivt sätt att minska räderna mot farmarna. På det här viset har man kunnat förbättra både egendomsskyddet i anslutning till farmnäringen och företagarfamiljens säkerhet.

Helsingfors den 10 oktober 2003

Inrikesminister Kari Rajamäki